

9. 7. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dokazování společné domácnosti při podávání žádosti o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU

V souvislosti s podáváním žádostí o získání pobytu na území České republiky za účelem sloučení rodinného příslušníka s občanem EU vyvstává řada otázek. Jednou z nich je nejasný pojem „společná domácnost“, který je pro účely rozhodnutí o žádosti o tento pobyt v některých případech třeba posoudit, a kterému se tento článek bude věnovat.

Rodinný příslušník občana EU

Přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie je upraven především v ust. § 87b zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přičemž pro účely tohoto zákona se rodinným příslušníkem rozumí jeho:

- *manžel*
- *rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje*
- *potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie*
- *potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojovaných svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem [1]*

Zákon o pobytu cizinců ale také umožňuje získat pobyt na území sloučením s občanem EU, aniž by byl cizinec jakkoli skutečně příbuzný s takovým občanem. Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se tak považuje též cizinec, který prokáže, že:

má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti.[2]

Toto ustanovení reaguje především na změnu společenských zvyklostí současné doby, kdy spolu páry žijí ve společné domácnosti, trvale, v úmyslu spolu žít dlouhodobě, aniž by byly sezdány. Zároveň však měkkost tohoto ustanovení svádí k velmi častým pokusům o podvodné získání pobytu na území, aniž by cizinec skutečně naplňoval znaky uvedené v zákoně o pobytu cizinců, jelikož právě skutečnost, že není třeba mít s občanem EU příbuzenský vztah, ani není potřeba mít s občanem EU uzavřen sňatek, jsou velmi lákavými skutečnostmi pro řadu cizinců snažících se získat na území povolení k pobytu.

Kromě posouzení soužití ve společné domácnosti posuzují správní orgány také trvalost partnerského vztahu, který není manželstvím. Pro posouzení této trvalosti partnerského vztahu se zohledňuje zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.[3] Všechny tyto pojmy jsou však velmi neurčité. Jejich výklad není zákonem nikterak upraven a je tak zanechán praxi.

Společná domácnost

V zásadě je třeba si pod pojmem společná domácnost představit soužití minimálně dvou fyzických

osob, které není krátkodobé.[4] Zákon o pobytu cizinců nicméně pojem společná domácnost nikterak nedefinuje. Občanský zákoník však pracuje s pojmem rodinná domácnost, který také využívají i správní orgány v jejich rozhodovací praxi.[5] Dle ust. § 690 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“) *každý z manželů přispívá na potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti podle svých osobních a majetkových poměrů, schopností a možností tak, aby životní úroveň všech členů rodiny byla zásadně srovnatelná. Poskytování majetkových plnění má stejný význam jako osobní péče o rodinu a její členy.*

Pro účely společné domácnosti, jak již vyplývá z ust. § 690 obč. zák., jsou důležité finanční prostředky, a to pro potřeby života rodiny a potřeby rodinné domácnosti. Věta druhá ust. § 690 obč. zák. nám však jasně sděluje, že přispívat do společné domácnosti není nutné jen finanční formou, nýbrž i osobní péčí o rodinu a její členy. Obstarávání jiných než finančních záležitostí se tak zde staví na stejnou úroveň finančním prostředkům poskytovaných do společné domácnosti.

Na základě výše uvedených informací již tedy předpokládejme, že pro posouzení společné domácnosti je zapotřebí minimálně dvou fyzických osob, jejichž společné soužití není časově omezeno, a které do společné domácnosti přispívají buďto finančně, či osobní péčí o rodinu a její členy. V současné době, kdy se však velmi rozšiřují tzv. podvodné sňatky, tedy sňatky založené pouze za účelem získání pobytu, je nutno společnou domácnost prokazovat velmi detailně.

Dokazování společné domácnosti

K prokázání společné domácnosti tak obvykle nestačí pouhé čestné prohlášení účastných osob o tom, že spolu žijí ve společné domácnosti. Je potřeba prokazovat skutečné soužití ve společné domácnosti, a to tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o soužití trvalé, na kterém se podílejí všichni členové společné domácnosti, a to jak finančně, tak osobní péčí, a především je třeba prokázat, že se nejedná pouze o účelově založenou společnou domácnost pro účely získání přechodného pobytu.

Jako důkaz o společné domácnosti je tak potřeba doložit správnímu orgánu co nejvíce důkazních prostředků o tom, že spolu zúčastněné osoby skutečně žijí ve společné domácnosti, aby nebylo příliš prostoru pro pochyby správního orgánu při posuzování této skutečnosti. Jedním z hlavních prostředků, které správní orgány pro posouzení společné domácnosti žádají, jsou především finanční doklady, ze kterých je zřejmé, že částka uvedená v těchto dokladech je finanční částkou určenou od člena společné domácnosti na chod společné domácnosti. Již z povahy tohoto důkazu je však patrné, že je velmi obtížné disponovat takovýmito finančními doklady, a to navíc dlouhodobě. Pokud totiž člen společné domácnosti vyřizuje záležitosti pro chod společné domácnosti v běžném obchodě, získá maximálně doklad, z kterého je patrné, co bylo kupováno, avšak zpravidla ne, kdo peněžní transakci provedl. Nezbyvá tak než doporučit, aby většina takových plateb byla prováděna platební kartou, ze které lze tyto skutečnosti doložením výpisu z účtu následně prokázat. Požadovat však po cizincích, aby ze všech jejich finančních dokladů bylo patrné, že je hradili právě oni, je téměř šikanózní požadavek. Skutečnost, že finanční prostředky jsou vynakládány na společnou domácnost, by měla být dokazována skrze běžné útraty, a to za jídlo, nábytek, drogerii či školní pomůcky, hračky a ostatní potřeby, které jsou obvykle nakupovány v běžných obchodech, a to tehdy, kdy jsou potřeba, a ne cíleně způsobem, který bude vhodný jako důkaz pro správní orgán. Správním orgánům tak zde nezbyvá, než brát v potaz i finanční doklady, ze kterých není zcela zřejmé, kdo je uhradil. Posouzení této skutečnosti tak zůstává zcela v rukách správních orgánů, což může velmi narušovat rovnost postavení cizinců před zákonem, kdy každému za stejných podmínek může být vydáno jiné rozhodnutí.

Správní orgán dále při svém rozhodování bere v potaz prohlášení osob blízkých cizinců. Jedná se obvykle o prohlášení rodinných příslušníků, přátel a ideálně např. i sousedů, kteří mají přehled o vztahu žadatelů. V těchto prohlášeních se obvykle uvádí, že vztah mezi žadatelem je skutečný, dále jak

dlouho je daná osoba zná, jak dlouho spolu žijí ve společném obydlí, a jak často je s nimi daná osoba v kontaktu. Zde je samozřejmě ideální uvést co největší počet těchto prohlášení, jelikož to zvyšuje věrohodnost společné domácnosti žadatelů.

Jedním z nejautentičtějších důkazů jsou fotografie ze společného života. Zde je důležité prokázat nejen několik nahodilých společných fotografií, nýbrž je důležité, aby bylo z fotografií patrné, že jsou zachycovány v průběhu času a pravidelně, čímž se prokazuje, že společný vztah trvá dlouhodobě, je intenzivní, pevný a skutečný. Správní orgán tak vyžaduje v ideálním případě fotografie, z kterých je patrné, že jsou zachycené v různých ročních obdobích, z různých výletů i ze společného obydlí.

Dále se prokazuje společná domácnost prostřednictvím nájemních či podnájemních smluv. Z těchto dokumentů by mělo být patrné, že žadatel a občan EU žijí ve společné domácnosti dostatečně dlouho na to, aby se jejich soužití dalo označit za trvalé. Problém zde však může nastat v případě, že je nájemní smlouva napsaná např. jen na jednoho z partnerů. Tato situace se pak obvykle řeší tím způsobem, že majitel bytu napíše čestné prohlášení, ve kterém uvede, že žadatelé žijí v nájmu společně, a uvede, po jak dlouhou dobu jsou v bytě ve společném soužití.

Další možnosti, kterých může žadatel při prokazování společného soužití využít, jsou např. důkazy o společné dovolené, kde je možné předložit správnímu orgánu letenky, ze kterých je patrné, že patřily žadateli a jeho rodinnému příslušníkovi, dále např. potvrzení z hotelu a společné fotografie z dovolené. Tím se prokazuje, že spolu osoby nejsou pouze účelově, nýbrž, že spolu dobrovolně tráví společný čas. Pokud mají osoby tyto podklady k dispozici, je vhodné je použít, jelikož právě z letenky a potvrzení o ubytování je téměř vždy patrné, o jaké konkrétní osoby se jednalo a kdy byla transakce provedena, a není zde příliš prostoru k pochybám o věrohodnosti tohoto důkazu.

Dále je možné správnímu orgánu předložit např. e-mailovou či telefonickou konverzaci mezi partnery, telefonní výpisy a podobné údaje, ze kterých je patrné, že jsou spolu v pravidelném kontaktu, který je i pro účely společného obydlí a zařizování chodu domácnosti nezbytný.

Jako důkaz, který také vykazuje značnou věrohodnost, je dále doklad o společné investici do majetku. Pokud by tedy žadatel s osobou, se kterou žádá sloučení, např. koupili nemovitost, automobil, či společně jinak investovali peníze, a to ideálně do majetku pro společné soužití, je patrné, že tato investice, obvykle vyšší hodnoty, není čistě účelová, jelikož by to bylo pro obě strany velmi nevýhodné. Investování do společné budoucnosti je tak dalším prostředkem, kterým lze přesvědčivě prokazovat intenzitu vztahu mezi osobami a společnou domácnost.

K doplnění výše uvedených skutečností je vhodné, aby žadatel navrhl správnímu orgánu výslech, a to jak výslech samotného žadatele, tak osob, které mohou výše uvedené skutečnosti jakkoli potvrdit.

Závěrem

Na základě výše uvedených skutečností je třeba shrnout, že pro účely získání přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU, pokud se žadatel snaží prokázat své příbuzenství s občanem EU dle ust. § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je třeba prokázat společnou domácnost a trvalý partnerský vztah, kdy obě tyto skutečnosti musí existovat zároveň. Společná domácnost nenachází svou definici v zákoně o pobytu cizinců a vyplývá tak především z občanského zákoníku, judikatury a praxe správních orgánů. Z těchto zdrojů vyplývá, že pod pojmem společná domácnost je třeba si představit především trvalé soužití minimálně dvou osob, které není časově omezeno, kdy osoby do společné domácnosti přispívají buďto finančně, či osobní péčí o rodinu a její členy.

Dokazování společné domácnosti je značně problematické, jelikož autenticita společného soužití se prokazuje velmi složitě. K prokázání společné domácnosti se používají především finanční doklady,

prohlášení blízkých osob, fotografie ze společného života, nájemní či podnájemní smlouvy, potvrzení o společné dovolené, společné letenky, majetkové investice či výslechy. Problém všech těchto prostředků je skutečnost, že žádný z těchto důkazů nemůže prokázat naprosto věrohodně, že žadatel a občan EU spolu skutečně vedou společnou domácnost. Žadatel tak v ideálním případě prokazuje co nejvíce z výše uvedených důkazních prostředků. Samotné rozhodnutí však nakonec vždy zůstává na věcně a místně příslušném správním orgánu, který v dané věci rozhoduje. Tím, že společná domácnost je natolik problematická k dokazování, však může vznikat poměrně velká nerovnost mezi žadateli o přechodný pobyt za tímto účelem, jelikož posouzení správních orgánů jsou velmi rozdílná. Je zde tedy často zapotřebí využít i všechny dostupné opravné prostředky, pokud žádosti není vyhověno, protože je více než možné, že nadřízený správní orgán rozhodne o žádosti odlišně, a skutečnosti, které jsou pro jednoho nedostatečné, mohou být pro jiného dostatečným zdůvodněním společné domácnosti.

Bc. Kateřina Kučerová,
právní asistentka

Mgr. Filip Shrbený,
advokátní koncipient

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 222 200 250
Email: info@langmeier.cz

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ
RESTRUKTURALIZACE
A INSOLVENCE

---

[1] ust. § 15a odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců

[2] ust. § 15a odst. 2 písm. b) zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců

[3] tamtéž

[4] usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 9.2006, sp. zn. 21 Cdo 683/2006

[5] Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky, č.j. MV-128738-1/OAM-2017

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)